

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

Innocentius III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74452)

sa Apostolica sedis, cujus filia specialius existit nullo mediante, debeat subiacere. In qua hæc sedes Episcopales esse noscuntur: Ecclesie, videlicet, sancti Andree, Glasuensis, Dunkelensis, Dublinensis, Brehinnensis, Aberdonensis, Moraviensis, Rosanenensis, Cathinenensis. Et nemini liceat nisi Romano Pontifici, vel Legato ab ipsius latere destinato in Regnum Scotie interditi, vel excommunicationis sententiam promulgare, & si promulgata fuerit, decernimus non valere. Adjicimus, ut nulli de cætero, qui de Regno Scotie non fuerit, nisi quem Apostolica fede propter hoc de corpore suo specialiter destinaverit, licitum sit in eo legationis officium exercere. Prohibemus autem, ut controversie quæ fuerint in Regno illo de possessionibus ejus exortæ, ad examen extra Regnum positum judicium non trahantur nisi ad Romanam Ecclesiam fuerit appellatum. Si qua verò scripta contra hoc libertatis statutum appaerint impetrata, vel imposterum, istius concessionis mentione non habita, contigerit impetrari: nullum tibi, vel ipsi Regno circa hujus prærogative concessionem præjudicium generetur. Præterea libertates & immunitates, tibi, vel ei Regno, vel Ecclesiis in eo constitutis, a prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus indultas, & hætenus observatas ratas habemus, & illibatas futuris temporibus statuimus permanere. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis & prohibitionis infringere, vel ei aliquatenus contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Apostolorum Petri & Pauli se noverit incursum. Datum Laterani tertio Idus Martii Pontificatus nostri: anno primo.

I I.
Ex Archivis
Fiscannensis
monasterii.

Ne interdicto subiciantur Ecclesie monasterio
Fiscannensi subiectæ.

CÆLESTINUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis, in quorum parochiis Ecclesia monasterii Fiscannensis existunt, Salutem & Apostolicam benedictionem.

CUM Fiscannense monasterium specialiter beati Petri juris existat, nec dubium vobis debet existere, nec incertum, quin injuriæ fratrum in eo Domino famulantium specialiter videantur ad Romanam Ecclesiam reddundare: idedque universitati vestre auctoritate Apostolica districtius inhibemus, ne Ecclesias prædictorum fratrum diocesana vobis lege subiectas sine manifesta & rationabili causa ullus vestrum interdicto supponat, & occasione unius Ecclesie à qua nonnumquam aliquid forte delinqueretur, aliæ ejusdem diocesis, sicut à quibusdam vestrum hætenus perpetratum esse accepimus, ulla sententia prægraventur. Ad hæc si aliquis parochianus cujusquam Ecclesiarum vestrarum animadversione fuerit canonica percellendus, nequaquam pro unius culpa tota parochia divinatorum celebratione fraudetur, nisi dominus loci fuerit qui peccavit, vel in culpa sua favorem habuerit aliorum. In Monachos autem ejusdem Ecclesie nullus contra privilegia sedis Apostolicæ excommunicationis & interdicti sententiam audeat promulgare: scituri quod si contra hujus prohibitionis renorem quisquam vestrum venire præsumperit, factum ejus impunitum nequaquam auctore Deo relinquemus, & quod in fratrum prædictorum

gravamen fuerit perpetratum, firmitatem aliquam non habebit. Datum Lateranis Kalendis Aprilis Pontificatus nostri: anno secundo.

De non solvendis pensionibus, & non promittendis Ecclesiis antequam vacent.

CÆLESTINUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilectis filiis Priori & Monachis sancti Pancratii de Leves, Salutem & Apostolicam benedictionem.

QUA in præjudicium Ecclesiarum, præter juris ordinem, perperam attemptantur auctoritate sunt Apostolica corrigenda, & cum nobis immineat, ex injunctè servitutis officio, de singulis Ecclesiis per univrsum orbem diffusis, paterna sollicitudine cogitare, ipsarum debemus utilitati consulere, & onera sublevare tenemur.

Accepimus siquidem quod ad instantiam quorundam nobilium, quibus favorem vestrum non poteratis de facili denegare, primas, secundas, & tertias vacantes Ecclesias quibusdam Clericis promissis, quibus interim certas solvitis pensiones, ex quarum solutione Ecclesia vestra non modicum aggravatur; ea propter vestris postulationibus favorem Apostolicam impendentes, vos & Ecclesiam vestram, ab hujusmodi promissionibus, Apostolicæ sedis auctoritate, absolvimus, & ad talium pensionum solutionem decernimus non teneri; districtius inhibentes ne Ecclesias, antequam vacent, alicui promittere præsumatis, vel de ipsis aliquem investire. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis & inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lateranis v. Kalendas Maii Pontificatus nostri: Anno sexto.

III.
Archiv.
Ang. Rymer.
Tom. I.
pag. 93.

INNOCENTIUS TERTIUS.

PONTIFEX CLXXVIII.

ANNO DOMINI M CXCVIII.

INNocentius Anagnia oriundus, prius Lotharius dictus anno 1198. Cælestinum excepit. Concilium Lateranense anno 1215. Hierosolimæ recuperandæ ergo celebravit, ubi varia fidei dogmata statuit. Sancti Dominicus & Franciscus hac tempestate suos ordines instituere Prædicatorum primus, Minorum alter. Almaricus de erroribus convictus post obitum exhumatus combustus est. Joannem Angliæ Regem quod minus jure Archiepiscopum creasset Innocentius excommunicavit, qui respiciens Regna sua Apostolicæ sedi subiecit. In Oriente tum Balduinus Græcam Ecclesiam Romanæ junxit. Obiit Pontifex Perusie anno 1216. Pontificatum tenuit annos 18. menses 5. dies aliquot. (*Magni Bullarii Romani, Tom. I. hujus Editionis Luxemb. 1727. fol. 52.*)

ANNO
1199.I.
Ex Arch.
Reipublicæ
Genevenis
exprompta.

Papæ Innocentii III. Bulla, quâ Episcopo Genevensi potestatem concedit, Censuris Ecclesiasticis ejus Ecclesiæ Clericos cogendi ut sacris ordinibus initiarentur.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Venerabili fratri Gebennensis Episcopo, salutem & Apostolicam benedictionem.

QUI ad recipienda Ecclesiastica beneficia libenter accedunt, ad suscipiendos ipsis beneficiis annexos ordines, cum pro officiis beneficia conferantur, non debent difficiles inveniri sed ad exhibenda ipsis Ecclesiis servitia per que beneficia recipere dinoscuntur, se promptos exhibere pariter & paratos.

Ad audientiam siquidem nostram te significante pervenit, quod quidam Clericorum Ecclesiæ tuæ sacros ordines recipere negligunt & recusant; licet pro ordinatorum defectu eadem Ecclesia in divinis officiis non modicum sustineat detrimentum.

Volentes igitur sicut officii nostri sollicitudo exposcit Ecclesiarum utilitatibus imminere, fraternitati tuæ auctoritate duximus præsentium indulgendum, ut Clericos Ecclesiæ tuæ quos ad hoc idoneos esse cognoveris, ad suscipiendos sacros ordines per censuram Ecclesiasticam appellatione remota compellendi liberam habeas facultatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri ac Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lateranis, x. Kal. Januarii Pontificatus nostri anno secundo.

Ad Episcopos provincie Turonensis, ut suos hortentur ad ferendas suppetias Balduino Imperatori Constantinopolitano.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Venerabilibus fratribus, Turonensi Archiepiscopo, & Suffraganeis ejus, salutem & Apostolicam benedictionem.

VI R unus de Ramatha duas sibi copulavit uxores, Annam videlicet & Fenennam; sed quæ prius fuit proli gloria decorata, quoniam superavit, ubi altera cepit fecunditate sobolis in Domino exultare, meruit infirmari, sicut ipse canticum manifestat. Ea siquidem quæ sub umbra legis historialiter leguntur accidisse, cum secundum Apostolum omnia illis contingerent in figuram, spiritualiter eveniunt in populo Dei tempore gratiæ revelata, ut à Moyse facie sublato velamine, per Evangelicæ doctrinæ fulgorem tenebrosa aqua in nubibus aëris elucescat, & significatum pro significatis appareat evidenter. Mediator etenim Dei & hominum CHRISTUS JESUS, unus omnino, non confusione substantiæ, sed unitate personæ duas convocans ad se gentes, Græcum videlicet & Latinum, ipsas sibi conjunxit per fidei sacramenta; sed & alter eorum, videlicet Græcus, qui septeno Ecclesiarum numero gloriatur, de quibus & eorum Angelis mentionem facit in Apocalypsi Joannes, ubi Latinorum Ecclesiæ

vidit funiculos dilatari, quasi stimulis invidia agitatus, ab unitate diceffit, non attendens quod cum Sponsus præmississet in Canticis: *Sexaginta sunt regine, & octoginta concubine, & adolescentularum non est numerus*; statim subjunxit: *Una est columba mea, perfecta mea, una est matri sue electa genitrici sue. Viderunt eam filia Sion, & beatissimam predicaverunt, regina & concubina laudaverunt eam; nam multa filia congregaverunt divitias, hac autem supergressa est universas.* Postquam autem Græcorum populus, rupto vinculo pacis, ab unitate diceffit, elanguit etiam circa fidem, renuens confiteri quod Spiritus sanctus qui est unitatis æqualitatisque connexio, procedat à Filio, sicut à Patre procedit. Quia igitur circa processionem Spiritus Sancti profiteri tenuit veritatem, merito tenebras mentis incurrit, cum ipse Spiritus omnem doceat veritatem, sicut Filius in Evangelio protestatur; spirituali etenim intellectu privatus, quia in Spiritum peccavit, fermentum non ejecit à domo, ubi epulantur in azimis sinceritatis & veritatis; sed veteri fermento retento, CORPUS CHRISTI, quantum in ipso comedit fermentatum. Benedictus autem Deus & Pater Domine nostri JESU CHRISTI, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, qui volens Ecclesiam suam consolari, ut Effraim convertatur ad Judam, & ad Jerusalem Samaria revertatur; super eundem populum quasi montem caliginosum signum dignatus est mirabiliter elevare, ac ejus portas sanctificati Domini sunt ingressi. Græcorum imperium à superbis ad humiles, à superstitiosis ad religiosos, à Schismaticis, ad Catholicos, ab inobedientibus transferens ad devotos. Cum enim Christianus exercitus illuc cum Alexio filio Isaacii advenisset, & capta urbe Constantinopoli, idem fuisset Alexius coronatus, dictus exercitus ibidem proposuit hyemare: sed quæ novus Imperator pro beneficiis ab eo collatis retribuere studuerit longum esset præsentis paginæ enarrare. Verum ut multa breviter perstringamus, eorum malitia quasi Amorraeorum iniquitate completa, dextera Domini fecit virtutem, & exaltavit exercitum Christianorum, illos dignâ ultione percussit, atque eorum terram auro & argento gemmisque refertam, frumento, vino & oleo stabilitam, & bonorum omnium copiis affluentem exercitui tribuens memorato. Expulsis igitur de Constantinopoli Græcis, & eorum terrâ pariter subjugata, carissimum in CHRISTO filium B. comitem Flandriæ & Hasnoniæ ad Imperii regimen voluntate Domini & unanimi sublimarunt, ut videatur in illo completum quod fuerat de Cyro prædictum: *Subjiciam, inquit, ante faciem ejus gentes; & dorsa regum vertam, aperiam coram eo januas, & porta non claudentur, ego ante te ibo, & gloriosus terra humiliabo: portas areas conteram, & veltes ferreas confringam, & dabo ei thesauros absconditos, & arcana secretorum.* Hic igitur mirabiliter sublimatus nobis humiliter supplicavit, ut Apostolicæ sedis devotos Clericos, simul & laicos, nobiles & ignobiles-cujuslibet conditionis & sexus dignaremur exhortationibus invitare, ut ad ipsius accedant imperium, ab eo secundum qualitates & merita personarum gratas divitias accepturi. Attendentes igitur quod mutatio hujus imperii, dextera mutatio sit excelsi; & ab eo factum sit istud, qui tempora mutat, & transfert regna, cum per illud imperium Terræ sanctæ possit utilius subveniri; quin potius per illud ista credantur posse recuperari de levi, fraternitatem vestram monemus & exhortamur in Domino per Apostolica scripta mandantes, quatenus tam Clericos, quam

ANNO
1204.II.
Ex Collect.
Martene
Tom. I. Col.
793.

ANNO
1204.

Laicos efficaciter inducatis, ut ad capefcendas spirituales, & pariter temporales divitias ad præfactum Imperatorem accedant, qui ut verbis ejus utamur, cum fufficiat univerfis: quos ad eum Christianæ Religionis zelus adduxerit, fingulos vult & potest, fecundum status fuos varietatemque natalium & angere divitiis, & honoribus ampliare, ut Constantinopolitano Imperio roborato, & in devotione Apostolicæ sedis ibidem Ecclesia stabilita idem Imperator ad expugnandas barbaras nationes, quæ terram in qua Deus Rex noster ante sæcula nostram dignatus est salutem operari, peccatis exigentibus detinent occupatam in manu forti & brachio extenso valeat properare, sperantes in Domino JESU CHRISTO, quod ipse qui per eum incepit mirabiliter operari, opus incepcum ad laudem & gloriam nominis mirabiliter consummabit.

III.
Ex Anecd.
Martene
Tom. I.
Col. 795.

Ad priorem de Charitate, approbat consuetudinem orandi pro malefactoribus.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilectis filiis priori & conventui de Charitate, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

SI justa filii hominum judicarent, & animadverterent diligenter impensam sibi gratiam Redemptoris, qui pro nobis tradidit semetipsum, usque ad mortem factus obediens, ut nos de inimici faucibus liberaret, sanctam Ecclesiam, sponfam ejus, quam ipse proprio sanguine dedicavit, & in ea famulantes studerent propensius honorare, atque à læsione ipsorum suas retraherent penitus voluntates. Verum quod dolentes referimus; tanta est peccatis exigentibus, nunc malitia hominum super terram, & in tantum excrevit audacia malignantium, quod non solum ad res Ecclesiasticas avidas manus extendunt, & pro suo diripiunt arbitrio voluntatis, immò etiam ecclesias & possessiones earum quasi signum ad sagittam ponentes, viros religiosos odio execrabili prosequuntur, sanctum eorum otium nequiter perturbantes. Et quoniam hujusmodi homines, licet censeantur nominis christiani, à CHRISTI tamen operibus sunt alieni, lætantes cum male fecerint, & in rebus pessimis exultantes, & admoniti sæpius, à sua nolunt desistere pravitare, nolentes intelligere ut bene agant; sed iniquitatem in suis cubilibus meditantés, cum malefactoribus ipsis, sicut vestra relatione didicimus, per vos resistere non possitis; mos in vestra Ecclesia inolevit, ut cum aliquis malefactor res monasterii vestri occupat per violentiam, vel diripit per rapinam, & monitus vobis satisfacere non procurat, vos in missarum solemniis, cum Patri Filius pro mundi reatibus immolatur, Ecclesiæ pavimento prosternitis, & pro persequentibus exoratis; oculos levantes ad Dominum, & humiliter supplicantes, ut vestri misereri dignetur, qui prope est invocantibus ipsum in veritate, timentium se peragit voluntates, & orationes exaudit eorum, faciens eos salvos. Cum igitur orare pro persequentibus non solum præcepto, verum etiam exemplo Dominico instruiamur, nos præmissam consuetudinem piam esse credentes, præsentium vobis auctoritate concedimus, quatenus eam minimè deseratis, sed ipsam humiliter ac devotè servetis: ita quod orationibus vestris à malo revocentur iniqui, vosque optatâ pace fruamini ac quiete.

Datum Lateranis 11. Idus Aprilis, Pon-

tificatus nostri, anno VII.

Ad Episcopos Galliæ, de vitanda simonia in receptione Monachorum aut sanctimonialium.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, venerabilibus Fratribus Archiepiscopis & Episcopis in Regno Franciæ constitutis, Salutem & Apostolicam benedictionem.

MULTOTIENS audivimus & à multis quod in quibusdam Monachorum monialium & aliorum religiosorum Monasteriis per vestras dioceses constitutis consuetudo damnabilis, immò damnatus & damnandus abusus usque ad eam inolevit, ut penè penitus nulla persona recipiatur in ipsis absque labe simoniacæ pravitatis. Ne igitur clamorem totiens iteratum videamur, quod absit, simulando fovere, universitati vestræ per Apostolica scripta mandamus atque præcipimus, quatenus semel in anno hujusmodi monasteria singuli per vestras dioceses visitantes, sub anathematis interminatione veteris, ne qua persona de cætero recipiatur in eis per hujusmodi pravitatem, semper in vestris synodis denunciantes hoc ipsum, & circa eas quas sic receptas invenietis auctoritate Apostolica, sublato appellationis obstaculo, statuat quod saluti & honestati videritis expedire. Datum Lateranis xv. Kal. Maii, Pontificatus nostri, anno XIII.

Joannem Anglorum Regem, qui Regnum Angliæ Romanæ Ecclesiæ donaverat in Apostolicam protectionem admittit: Anno 1214. Legitur hic Regium Diploma Joannis, quamvis Mathæus Paris, ut testatur Dacherius aliud Diploma ad annum 1213. referat.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Joanni illustri Anglorum Regi, ejusque de sua uxore liberis heredibus in perpetuum.

REX Regum, & Dominus dominantium Jesus Christus Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, ita Regnum & Sacerdotium in Ecclesia stabilivit, ut sacerdotale sit Regnum & sacerdotium sit regale, sicut in Epistola Petrus & Moyses in lege testantur; unum præficiens universis, quem suum in terris Vicarius ordinavit; ut sicut ei flectitur omne genu cœlestium; terrestrium, & etiam inferorum, ita illi omnes obediant & intendant, ut sit unum ovile & unus Pastor. Hunc itaque Reges sæculi propter Deum ad eam venerantur, ut non reputent se ritè regnare, nisi studeant ei devotè servire. Quod tu, fili charissime, prudenter attendens, illo misericorditer inspirante in cuius manu sunt corda Regum, & quo voluerit vertit illa, te ipsum, & Regna tua etiam temporaliter ei subicere decrevisti, cui noveras spiritualiter esse subiecta; ut in unam Vicarii Christi personam, quasi corpus & anima, Regnum & sacerdotium uniantur ad magnum utriusque commodum & augmentum. Ille utique hoc dignatus est operari, qui cum sit alpha & omega, finem retulit ad principium, & principium protulit ad finem, ut ille Provinciæ, quæ olim sacrosanctam Ecclesiam Romanam propriam in spiritualibus habuere magistram, nunc etiam in

ANNO
1210.IV.
Ex Anecd.
Martene
Tom. I.
Col. 817.V.
Ex Dacher.
T. III. Spic.
pag. 578.

tem-

ANNO
1214.

temporalibus dominam habeant specialem. Tu quippe quem Deus ad hoc idoneum ministrum elegit, tam te etiam quam Regna tua, Angliæ videlicet, & Hiberniæ, cum omni iure, ac pertinentiis suis devota & spontanea voluntate, ac communi consilio Baronum tuorum, Deo & sanctis Apostolis ejus Petro & Paulo, sanctæque Romanæ Ecclesiæ, nobisque ac successoribus nostris in jus & proprietatem sub annuo mille Marcharum censu offerens concessisti, sicut in tuo continetur authentico scripto aurea Bulla munito, cujus de verbo ad verbum talis tenor existit.

Joannes Dei gratia Rex Angliæ, Dominus Hiberniæ, Dux Normaniæ & Aquitaniæ, Comes Andegaviæ, omnibus Christi fidelibus præsentem chartam inspecturis, salutem in Domino. Universitati vestræ per hanc chartam aurea Bulla munitam volumus esse notum, quia cum Deum & matrem nostram, sanctam Ecclesiam offenderimus in multis, & proinde divina misericordia plurimum indigere noscitur, nec quid quod dignè offerre possimus pro satisfactione Deo & Ecclesiæ debita faciendi, nisi nos ipsos habeamus & Regna nostra. Volentes nos ipsos humiliare pro illo, qui se pro nobis humiliavit usque ad mortem, gratia Sancti Spiritus inspirante non vi inducti, nec timore coacti, sed nostra bona spontaneaque voluntate, ac communi consilio Baronum nostrorum offerimus, & liberè concedimus Deo, & sanctis Apostolis ejus Petro & Paulo, & sanctæ Romanæ Ecclesiæ matri nostræ, ac Domino nostro Papæ Innocentio III. ejusque Catholicis successoribus totum Regnum Angliæ, & totum Regnum Hiberniæ, cum omni jure & pertinentiis suis pro remissione peccatorum nostrorum, & totius generis nostri tam pro vivis quam pro defunctis. Et amodo illa à Deo & Ecclesiâ Romanâ tamquam feudarius recipientes & tenentes in præsentia venerabilis Patris nostri Domini Nicolai Tusculani Episcopi Apostolicæ sedis Legati, & Pandulphi Domini Papæ, Subdiaconi & familiaris, fidelitatem exinde prædicto Domino nostro Papæ Innocentio, ejusque Catholicis successoribus & Ecclesiæ Romanæ, secundum subscriptam formam fecimus & juravimus, & homagium etiam legium, pro prædictis Regnis Deo, & SS. Apostolis Petro & Paulo, & Romanæ Ecclesiæ, & eidem Domino nostro Papæ Innocentio, per manus prædicti Legati, loco & vice ipsius Domini Papæ recipientis, publicè fecimus; successores & hæredes nostros de uxore nostra in perpetuum obligantes, ut simili modo Summo Pontifici, qui pro tempore fuerit, & Ecclesiæ Romanæ sine contradictione debeant fidelitatem præstare, & homagium recognoscere.

Ad indicium autem hujus nostræ perpetuæ obligationis & concessionis volumus & stabilimus, ut de propriis & specialibus redditibus prædictorum Regnorum nostrorum pro omni servicio & consuetudine, quod pro ipsis facere debemus, salvo per omnia denario Beati Petri, Ecclesia Romana mille Marchas sterlingorum percipiat annuatim, scilicet in festo S. Michaelis quingentas Marchas, & in Pascha quingentas Marchas; septingentas scilicet pro Regno Angliæ, & trecentas pro Regno Hiberniæ, salvis nobis & hæredibus nostris justis, libertatibus, & regalibus nostris. Quæ omnia sicut supra dicta sunt, rata esse volentes perpetuè atque firma obligamus nos & successores nostros contra non venire. Et si nos, vel aliquis successorum nostrorum hoc attentate præsumperit, quicumque fuerit ille, nisi ritè communitus restiterit, cadat à jure Regni, & hæc charta obligationis & concessionis nostræ semper firma permaneat,

Ego Joannes Dei gratia Rex Angliæ & Dominus Hiberniæ, ab hac horâ in antea fidelis ero Deo, & Beato Petro, & Ecclesiæ Romanæ, ac Domino meo Papæ Innocentio III. ejusque successoribus Catholicè intransibus; non ero infacto, dicto, consensu, vel consilio, ut vitam perdant, vel membra, vel mala captione capiantur. Eorum damnum si scivero impediam & remanere faciam si potero. Alioquin eis quàm citiùs potero intinabo, vel tali personæ dicam quàm eis credam pro certo dicturam. Consilium quod mihi crederit per se, vel per nuncios seu litteras suas secretum tenebo, & ad eorum damnum nulli pandam me sciente. Patrimonium Beati Petri, & specialiter Regnum Angliæ, & Regnum Hiberniæ adjutor ero ad tenendum, & defendendam contra omnes homines pro posse meo. Sic Deus me adjuvet & hæc sancta Evangelia.

De quibus ne possit in posterum dubitari, ad majorem securitatem prædictæ obligationis & concessionis nostræ præsentem chartam fieri fecimus, & aurea Bulla nostra signari, ac pro censu hujus præsentis, & primi anni mille Marchas sterlingorum per manum prædicti Legati Ecclesiæ Romanæ persolvimus. Testibus D. Stephano Cantuariensi Archiepiscopo. DD. Wilmo Londoniensi, Petro Vintoniensi, Herveo Eliensi, Ugone Lincolnensi, W. de Gran-Cancellario nostro; W. Comite Sarr. fratre nostro Comite Cestrensi; W. Marefcallo Comite Pembroc; W. Comite de Ferrariis, S. Comite de Winton. Roberto de Ros; W. Brillier, Petro filio Hereberti, Mathæo filio Hereberti, & Brien. . . . de Insula Dapifero nostro. Datum per manum magistri Ric. . . . de Mansto Archid. Ricemundiæ, & Northumbel apud S. Paulum Londoniæ 3. die Octobris anno ab Incarnatione Domini 1213 Regni verò nostri 15. Nos autem obligationem & concessionem hujusmodi piè ac providè factas, gratas & ratas habentes personam tuam & personas hæredum tuorum cum prædictis Regnis & pertinentiis eorumdem, & omnibus bonis aliis rationaliter nunc possitis, & in posterum possidentis, sub B. Petri & nostra protectione suscipimus, tibi & ipsis secundum præscriptam formam de communi consilio Fratrum nostrorum superscripta Regna concedentes in feudum, & præsentem Privilegio confirmantes, ita quòd quilibet hæredum tuorum cum Regni coronam acceperit, feudum hujusmodi summo Pontifici & Romanæ Ecclesiæ publicè recognoscat, & fidelitatis eis exhibeat juramentum. Nulli ergo, &c.

✠ Ego INNOCENTIUS Catholice Ecclesiæ Episcopus.

- † Ego Joannes Sabinensis Episcopus.
- † Ego Hugo Velletrensis & Hostiensis Episcopus.
- † Ego Ben. . . . Portuenfis & S. Rufinæ Episcopus.
- † Ego Cinthius tituli S. Laurentii in Lucina Presbiter Cardinalis.
- † Ego Cinthius SS. Joannis & Pauli Presbiter Cardin. tituli Pammachii.
- † Ego Petrus tituli Sancti Marcelli Presbiter Cardinalis.
- † Ego Leo tituli S. Crucis in Hierusalem Presbiter Cardinalis.
- † Ego Pet. S. Pudentianæ tituli Pastoris Presbiter Cardinalis.
- † Ego Guala S. Martini Presbiter Cardinalis tituli Equicii.

ANNO
1214.

ANNO
1214.

† Ego Joannes tituli S. Praxedis Presbit. Cardinalis.

† Ego Guido . S. . . in carcere Tullano Diaconus Cardinalis.

† Ego Victorianus SS. Sergii & Bacchi Diaconus Cardinalis.

† Ego SS. Cosmæ & Damiani Diaconus Cardinalis.

Datum Romæ, apud S. Petrum per manus Raynaldi Domini Innocentii Acolyti, & Capellani XI. Kal. Maii Indiſt. II. Incarnationis Domini, anno M. CC. XIV. ejuſdem Domini Innocentii, anno XVII.

V I.
Ex Spicil.
Dacher.
Tom III.
pag. 577.

Ad Philippum Francorum Regem, ne imposturam usuram in suo Regno patiat.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, charissimo in Christo filio nostro Philippo Regis Franciæ illustri, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

QUANTO melior est anima corpore, tanto spiritualia sunt temporalibus præferenda; unde commodum temporale non est cum spirituali damno quærendum, ne unde lucrum quæritur temporale, inde spirituale periculum oritur, teste veritate quæ dicit: *Quid prodest homini si universum mundum lucraverit, anima vero sua detrimentum patiat.*

Auditis itaque literis, quas tu & quidam Barones tui contra dilectum filium R. tituli Sancti Stephani in Cælio-monte Presbyterum Cardinalem Apostolicæ Sedis Legatum, super variis articulis destinastis diversas querimonias continentes: protinus nobis & querelas contra eundem Legatum propositas, & responsiones ipsius fecimus explicari, easque tibi probabiliter moderatas præsentibus literis mittimus interclusas, hoc tuæ Serenitati breviter respondentes: quod licet idem Legatus à nobis super usurariis non acceperit speciale mandatum, quia tamen in Regno tuo plus solito usuraria pestis increverit; in tantum facultates Ecclesiarum, Militum, aliorumque multorum devorans & consumens, quod nisi tanto langori adhiberetur efficax medicina, intendere non sufficerent ad subsidium Terræ Sanctæ, propter quod ipsum duximus specialiter destinandum; unde ipse tamquam spiritualis medicus adversus hanc mortiferam pestem, de consilio virorum prudentium in diversis Conciliis ad curandas animas salubre remedium adinventit; quo circa non decet tuam Regalem prudentiam, quæ inter cæteros Principes sæculares Christianitatis titulo est insignis, pro aliquo temporali commodo spirituales impedire profectum, sicut per quasdam literas ad diversas communias destinatas te fecisse dolemus, quas ut prudentiori retractes consilio, præsentis paginæ fecimus intercludi: Serenitatem Regiam exhortantes, quatenus nec impedias nec facias impediri quominus in regno tuo Ecclesiastica iurisdicção valeat exerceri. Nos enim prædicto Legato præcipimus, ut ad huc super his, quantum cum Deo potest, necessarium adhibeat moderamen, ne in aliquo modum excedat, honestas consuetudines & usus rationabiles non immutans, litem omnium generali Concilio reservando; unde volumus & mandamus, ut interim idem negotium hinc inde modeste procedat, quia tunc super his & aliis cum sacri approbatione

ANNO
1215.

Concilio statuemus, quod spiritualiter & temporaliter videbimus expedire. Datum Romæ apud sanctum Petrum II. Idus Maii, Pontificatus nostri anno septimo decimo.

De electione libera universis & singulis Ecclesiis Angliæ Regni concessa: anno 1215.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, venerabilibus Fratribus, & dilectis filiis universis Ecclesiarum Prælati, per Angliam constitutis, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

DIGNIS laudibus attollimus magnificentiam Creatoris quod, postquam idem qui est mirabilis & terribilis in consiliis super filios hominum, aliquandiu toleravit, ut perfando discurreret per Areolam horti sui spiritus tempestatis, quasi ludens taliter in orbe terrarum ut sic ostenderet infirmitatem & insufficientiam nostram nobis, statim, cum voluit, Aquiloni dixit Fla, & Austro noli prohibere imperansque venis & mari; statuit procellam in auram, ut nautæ portum quietis inveniant peroptatum.

Cum enim inter Regnum & sacerdotium Anglicanum, non sine magno periculo, atque dampno, super electionibus Prælatorum gravis fuerit controversia diutius agitata, illo tandem, cui nichil est impossibile, quique, ubi vult, spirat mirabiliter, ex mera & spontea voluntate, de consensu communi suorum Baronum, pro salute animæ suæ ac prædecessorum, & successorum suorum, vobis concessit, & suis literis confirmavit ut de cætero in universis & singulis Ecclesiis, ac Monasteriis, Cathedralibus, & Conventualibus totius Regni Angliæ in perpetuum liberè fiant electiones quorumcumque Prælatorum, majorum etiam & minorum.

Nos igitur, hoc gratum & ratum habentes, concessionem huiusmodi vobis, & per vos Ecclesiis & successoribus vestris, prout in ejuſdem Regis, litteris perspeximus contineri, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus.

Ad majorem autem firmitatem & perpetuam memoriam huius rei præfatas Regis litteras, super hoc confectas, præsentibus inseri fecimus; quarum tenor est talis.

Joannes, Dei gratiâ, Rex Angliæ, Dominus Hiberniæ, Dux Normaniæ & Aquitaniæ, & Comes Andegaviæ, Archiepiscopus, Episcopus, Comitibus, Baronibus, Militibus, Ballivis, & omnibus, has litteras visuris, salutem.

Quoniam inter nos & venerabiles Patres nostros Stephanum Cantuariensem Archiepiscopum totius Angliæ Primatem, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem, Willhelmum Londoniensem, Eustachium Elyensem, Egidium Herefordensem, Jocellinum Bathoniensem, & Glastoniensem, & Hugonem Lincolnensem, Episcopos, super dampnis & ablatis eorum, tempore interdicti, per Dei gratiam, de mera & libera voluntate utriusque partis, plenè convenit, volumus non solum eis quantum secundum Deum possumus satisfacere, verum etiam toti Ecclesiæ Anglicanæ salubriter & utiliter in perpetuum providere.

Inde est quod, qualicumque consuetudo temporibus nostris, & prædecessorum nostrorum hactenus in Ecclesia Anglicana fuerit observata,

VII.
Archiv.
Anglic. T. I.
pag. 197.

ANNO
1215.

& quicquid juris nobis hæctenus vendicaverimus, n electionibus quorumcumque Prælatorum, nos ad ipsorum petitionem pro salute animæ nostræ, & prædecessorum, ac successorum nostrorum Regum Angliæ, liberaliter mera & spontanea voluntate, de communi assensu Baronum nostrorum concessimus & constituimus. & hac præsentis charta nostra confirmavimus ut de cætero, universis & singulis Ecclesiis Monasteriis, Cathedralibus, & Conventualibus, totius Regni nostri Angliæ, liberè sint in perpetuum electiones quorumcumque Prælatorum majorum & minorum; salva nobis & hæredibus nostris custodia Ecclesiarum & Monasteriorum vacantium quæ ad nos pertinent.

Promittimus etiam quod nec impediemus, nec impediri permittemus per nostros, nec procurabimus quin, in singulis & universis Ecclesiis & Monasteriis memoratis, postquam vacaverint Prælaturæ, quemcumque voluerint liberè sibi præficiant electores Pastorem; petita tamen priùs à nobis & hæredibus nostris licentia eligendi, quam non denegabimus nec differemus.

Et, si fortè, quod absit, denegaremus vel differemus, nichilominus procedent electores ad electionem Canonicam faciendam, & similiter post celebratam electionem noster requiratur assensus, quem non denegabimus nisi aliquid rationabile proposuerimus, & legitimè probaverimus propter quod non debeamus consentire.

Quare volumus & firmiter jubemus nequis, vacantibus Ecclesiis vel Monasteriis contra hanc nostram concessionem & constitutionem in aliquo veniat, vel venire præsumat: siquis verò contra hoc aliquo unquam tempore venerit maledictionem omnipotentis Dei, & nostram incurrat.

Testibus.

P. Wintoniensi Episcopo,
W. Comite Warenæ,
R. Comite Cæstræ,
S. Comite Wintoniæ,
G. de Mandevilla Comite Gloucestræ & Essexie,
W. Comite de Ferrariis.
W. Briwer.
W. Filio Geroldi,
W. de Cantilupo,
H. de Neivillis,
Roberto de Vere,
W. de Hunteingefeld.

Datum per manus magistri Ricardi de Mariscis Cancellarii nostri, decimo quinto die Januarii, apud novum Templum London, anno Regni nostri decimo sexto.

Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostram confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Lateran. tertio Kalendas Aprilis, Pontificatus nostri, anno decimo octavo.

ANNO
1215.

VIII.
Archiv.
Anglic. T. I.
pag 203.

Pacta inter Regem Angliæ, & Barones ejusdem Regni damnantur: anno 1215.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, universis Christianis fidelibus hanc paginam inspecturis, salutem & Apostolicam benedictionem.

ET si charissimus in Christo filius noster Joannes Rex Anglorum illustris, Deum & Ecclesiam vehementer offenderit; unde nos eum vinculo excommunicationis innodavimus, & Regnum ejus Ecclesiastico subjecimus interdicto; ipse tamen (illo misericorditer inspirante qui non vult mortem peccatoris, sed ut convertatur & vivat) tandem conversus ad cor, Deo & Ecclesiæ humiliter satisfecit; in tantum quod non solum recompensationem pro damnis, & restitutionem exhibuit pro ablatis, verum etiam plenariam libertatem contulit Ecclesiæ Anglicanæ.

Quinimò utraque sententia relaxata, Regnum suum tam Angliæ quam Hiberniæ, Beato Petro & Ecclesiæ Romanæ concessit.

Recipiens illud à nobis in feudum sub annuo censu mille Marcharum, fidelitatis nobis inde præstito juramento; sicut per privilegium ejus apparet aurea Bulla munitum.

Adhuc etiam omnipotenti Deo amplius placere desiderans, signum vivificæ Crucis reverenter accepit, profecturus in subsidium Terræ Sanctæ; ad quod se magnificè præparabat: sed humani generis inimicus, qui semper confuerit bonis actibus invidere, suis callidis artibus adversus eum Barones Angliæ concitavit; ita ut ordine perverso in illum insurgerent, postquam conversus Ecclesiæ satisfecit, qui assistebant eidem quando Ecclesiam offendebar.

Orta siquidem inter eos dissensionis materia, cum plures dies statuti fuissent ad tractandum de pace; utrumque interim solennes nuntii ad nostram fuerunt præsentiam destinati.

Cum quibus habito diligenti tractatu, post plenam deliberationem scripsimus per eosdem Stephano Cantuariensi Archiepiscopo & Episcopis Anglicanis; præcipiendo mandantes, ut ad reformandam inter utrosque veram & plenam concordiam diligens impenderent studium & operam efficacem, omnes conjurationes & conspirationes, si quæ fuerant fortè præsumptæ à tempore subortæ discordiæ inter Regnum & Sacerdotium, Apostolica denunciante auctoritate cassatas, & per excommunicationis sententiam inhibentes, ne talia de cætero præsumerentur à quoquam. Magnates & nobiles Angliæ monendo prudenter, & efficaciter injungendo, ut per manifesta devotionis & humilitatis indicia, ipsum Regem sibi placare studerent: Ac deinde si quid ab eo ducerent postulandum, non insolenter sed humiliter implorarent; regalem conservantes ei honorem & exhibentes servitia consueta, quæ ipsi & prædecessores eorum sibi & prædecessoribus suis impenderunt, cum ab eis, ipse Rex non debet absque iudicio spoliari, ut sic quod intenderent possent facilius obtinere.

Nos enim eundem Regem, per litteras nostras rogavimus & monuimus, & per præfatos Archiepiscopum, & Episcopos nihilominus rogari & moneri mandavimus, in remissionem sibi peccaminum injungentes; quatenus prædictos magnates & nobiles benignè tractaret, & justas eorum petitiones clementer admitteret, ut & ipsi congaudendo cognoscerent, eum in me-

liorem statum divina gratia esse mutatum, ac per hoc ipsi & hæredes eorum sibi & hæredibus suis deberent promptius & devotius famulari: plena eis in veniendo, morando & recedendo securitate concessa; ita quod si forte nequiret inter eos concordia provenire, in curia sua per pares eorum, secundum leges & consuetudines Regni suborta dissensio sopiretur.

Verum antequam nuncii cum hoc provido & justo mandato redissent, illi juramento fidelitatis omnino contempto, (cum etsi Rex eos injustè gravasset, ipsi tamen non debuissent sic agere contra eum: ut in causa sua iidem iudices & executores existerent) vassalli contra dominum, & milites contra Regem publicè conjurantes, non solum cum aliis, sed cum ejus manifestissimis inimicis præsumpserunt contra eum arma movere; occupantes & devastantes terras illius, ita quoque quod civitatem Londinensem, quæ sedes est Regni, prodicione sibi traditam invaserunt.

Interim autem præfatis nunciis revertentibus, Rex obrulit eis secundum formam mandati nostri justitiæ plenitudinem exhibere; quam ipsi omnino spernentes, cæperunt manus extendere ad pejora. Undè Rex ipse ad audientiam nostram appellans eis exhibere justitiæ coram nobis, ad quem hujus causæ iudicium ratione Domini pertinebat, quod ipsi sunt penitus aspernati.

Deinde obtulit illis ut tam ab ipso, quam ab illis quatuor viri eligerentur prudentes, qui una nobiscum subortam inter eos discordiam terminarent; promittens quod ante omnia revocaret universos abusus, quicumque fuissent in Anglia suo tempore introducti: sed nec hoc illi dignati sunt acceptare.

Tandem illis Rex proposuit, quod cum Regni Dominium ad Romanam Ecclesiam pertinere, ipse non poterat, nec debebat, absque nostro speciali mandato, quicumque de illo in nostrum præjudicium immutare: Unde rursus ad nostram audientiam appellavit; seipsum ac Regnum cum omni honore ac jure suo Apostolicæ protectioni supponens.

Sed, cum nullo modo proficeret, postulavit ab Archiepiscopo & Episcopis ut nostrum exequenter mandatum: Jus Ecclesiæ Romanæ defenderent actuerent eundem secundum formam privilegii Cruce signatis indulti.

Potro cum ipsi nihil horum facere voluissent; videns se omni auxilio & consilio destitutum; quicquid illi ausi sunt petere, non est ausus ipse negare. Unde compulsus est per vim & metum, qui cadere poterat in virum etiam constantissimum compositionem inire cum ipsis, non solum vilem & turpem; verum etiam illicitam & iniquam, in nimiam derogationem ac diminutionem sui juris pariter & honoris.

Quia vero nobis à Domino dictum est in Propheta, constitui te super gentes & Regna ut evellas & destrues, ædifices & plantes: Itemque per alium Prophetam, dissolve colligationes impietatis, solve fasciculos deprimentes: Nos, tantæ malignitatis audaciam dissimulare nolentes, in Apostolicæ sedis contemptum; Regalis juris dispendium, Anglicanæ gentis opprobrium & grave periculum totius negotii crucifixi (quod utique immineret, nisi per auctoritatem nostram revocarentur omnia quæ à tanto principe Cruce signato taliter sunt extorta, & ipso volente ea servare) ex parte Dei omnipotentis Patris, & Filii & Spiritus Sancti, auctoritate quoque Apostolorum ejus Petri & Pauli, ac nostra, de communi fratrum nostrorum consilio, compositionem hujusmodi repro-

bamus penitus & damnamus; sub interminatione Anathematis prohibentes, ne dictus Rex eam observare præsumat, aut Barones cum complicibus suis ipsam exigant observari: tam chartam, quam obligationes, seu cautiones, quæcumque pro ipsa, vel de ipsa, sunt factæ irritantes penitus & cassantes; ut nullo unquam tempore aliquam habeant firmitatem.

Datum Anagninæ, nono Kalendas Septembris, Pontificatus nostri, decimo octavo.

Excommunicatio Generalis Baronum Angliæ.

INNOCENTIUS EPISCOPUS.

Servus Servorum Dei, Wintoniensi Episcopo, Abbati de Redinge, & Pandulpho Ecclesiæ Romanæ Subdiacono, Salutem & Apostolicam Benedictionem.

MIRAMUR plurimum & movemur quod cum charissimus in Christo filius noster, Joannes illustris Rex Angliæ, supra spem Domino & Ecclesiæ satisfecerit, & præsertim fratri nostro Stephano Cantuariensi Archiepiscopo, & Episcopis ejus quidam eorum, minus quam oportuerit & decuerit, ad sanctæ Crucis negotium, Apostolicæ sedis mandatum & fidelitatis præstitæ juramentum debitum imò nullum habentes respectum; ei contra perturbatores Regni, quod ad Romanam Ecclesiam ratione domini pertinet dinoscitur, auxilium non præstitissent vel favorem, quasi conscii, ne dicamus socii conjunctionis iniquæ: quia non caret scrupulo societatis iniquæ, qui manifesto facinori definit obviare.

Ecce qualiter patrimonium Romanæ Ecclesiæ Pontifices præfati defendunt? Qualiter cruce signatos tuentur? Imò qualiter se opponunt his, qui destruere molliuntur negotium crucifixi? Pejores proculdubio Saracenis existentes; cum illum conantur à Regno depellere, de quo potius sperebatur quod deberet succurrere Terræ Sanctæ.

Unde ne talium insolentia, non solum in periculum Regni Angliæ, verum etiam in perniciem aliorum Regnorum, & maxime in subversionem totius negotii crucifixi valeat prævalere; nos ex parte Dei omnipotentis Patris, & Filii & Spiritus Sancti, auctoritate quoque Apostolorum ejus Petri & Pauli, ac nostra, omnes hujusmodi perturbatores Regis ac Regni Angliæ, cum complicibus & fautoribus suis excommunicationis vinculo innodamus, & terras eorum Ecclesiastico subjicimus interdicto.

Præfato Archiepiscopo, & Coepiscopis suis in virtute obedientiæ strictissimæ injungentes, quatenus nostram sententiam singulis diebus dominicis & festivis, pulsatis campanis & candellis accensis, solenniter per totam Angliam publicare procurent; donec satisfecerint Domino Regi de damnis & injuriis irrogatis, & ad ejus obsequium fideliter revertantur.

Univeris insuper ejusdem Regis Vassallis in remissionem peccatorum ex parte nostra injungentes, ut contra perverfos hujusmodi præfato Regi tribuant consilium & juvamen.

Siquis autem Episcoporum hoc nostrum præceptum neglexerit adimplere, sciat se ab Episcopali officio suspensum & subditorum obedientiam esse subtractam, quia justum est ut eis inferiores non obediant, qui suo superiori obedire contemnunt.

Ne igitur mandatum alicujus tergiversatione valeat impediri, excommunicationis causam prædictorum, cum cæteris quæ ad hoc negotium

I X.
Rymer.
Archiv.
Angl. Tom.
I. pag 208.

ANNO
1215.

per tinnerint, vobis duximus committendam : per Apostolica vobis scripta mandantes ; quatenus protinus omni appellatione postposita, procedatis sicut videretis expedire.

Excommunicatio specialis in Barones Angliæ.

INNOCENTIUS EPISCOPUS,

Seruus Servorum Dei, Abbati de Abendune, Archidiacono Pictaviensi, & magistro Roberto Officiali Norwicensis Ecclesie, Salutem & Apostolicam benedictionem.

AD vestram volumus pervenire noticiam, quod nos nuper in generali Concilio constituti, excommunicavimus & anathematizavimus ex parte omnipotentis Dei Patris, & Filii & Spiritus Sancti, auctoritate quoque Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, ac nostra, Barones Angliæ cum adiutoribus & fautoribus suis, qui Joannem illustrem Regem Anglorum Cruce signatum & vassallum Romanæ Ecclesie persequuntur; molientes ei Regnum auferre, quod ad Romanam Ecclesiam dignoscitur pertinere.

Insuper excommunicamus, & anathematizamus omnes illos qui ad occupandum, vel invadendum Regnum ipsum, aut impediendum euntes in ejusdem Regis succursum, operam vel opem impenderunt.

Et terras eorundem Baronum Ecclesiastico subijcimus interdicto.

Aggravamus etiam in eisdem fortius manus nostras, si nec sic à suo destiterint iniquo proposito, cum in hac parte peiores sint Saracenis: decernentes, ut si quis Clericus cuiuscumque dignitatis, aut ordinis prædictas excommunicationis aut interdicti sententias violare præsumpserit, anathematis se sciat mucrone percussurum: & ni quantocius respuerit, ab omni officio & beneficio deponendum.

Quo circa discretioni vestræ, per Apostolica scripta præcipiendo, mandamus quatenus per totam Angliam publicare faciatis præscripta: eademque faciatis auctoritate nostra, sublato, cuiuslibet conditionis & appellationis obstaculo, inviolabiliter observari.

Volumus etiam nihilominus & mandamus, ut quosdam Barones Angliæ, quos venerabilis frater noster Wintoniensis Episcopus, & dilecti filii Abbas de Reding, & magister Pandolphus Subdiaconus & familiaris noster, delegati à nobis, excommunicatos personaliter nominaverunt, quia ipsos in præscriptis culpabiles invenerunt, videlicet, cives illos Londinenses, qui fuerunt principales prænominate perverfitatis auctores; & Robertum filium Walteri, S. Comitem Wintoniensem, R. filium ejus, G. de Mandevilla, & Willelmum fratrem ejus, Comitem de Clare, & G. filium ejus, H. Comitem de Hereford, R. de Percy, E. de Vescei, J. Constabularium Cestriæ, Willelmum de Mumbrey, Willelmum de Albineto, W. filium ejus, R. de Ros, & W. filium ejus, P. de Brus, R. de Cresci, Joannem filium ejus, Ranulphum filium Roberti, R. Comitem Bigod; H. filium ejus, R. de Ver, Fulconem filium Warini, W. Malet, W. de Monte acuto, W. filium Marefcalli, W. de Bello campo, S. de Kime, R. de Monte Begonis, Nicolaum de Stutevilla: nec non & alios in prædictorum iudicium sententia nominatim expressos, cum complicitibus & fautoribus eorundem aucto-

toritate Apostolica excommunicatos per totam Angliam publicè denunciari faciatis: & ab omnibus arctius evitari, singulis diebus Dominicis & Festivis solemniter innovari, huiusmodi sententiam facientes ac denunciantes inviolabiliter observari: Civitatemque Londinensem Ecclesiastico suppositam interdicto; contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, magistrum etiam Gervasium Londinensem Cancellarium, qui sicut à iudicibus præfatis accepimus, dicti Regis, & suorum manifestissimus extitit persecutor, excommunicatum publicè denunciatis ac suspensum, graviore etiam pœna, nisi congruè satisfecerit, puniendum.

Quod si vos omnes, &c.

Datum Laterani, decimo septimo Kalendas Januarii, Pontificatus nostri: Anno decimo octavo.

HONORIUS III.

PONTIFEX CLXXIX.

ANNO DOMINI MCCXVI.

Honorius Romanus antea dictus Censius Sabellus, Innocentio successit anno 1216. A Scotis Anglis, & Francis haud pauca tributa exegit: S. Dominici ordinem Pontificiâ firmavit auctoritate, mox magistri sacri Palatii munus fundavit: Petrum Cortenæum Imperatorem Constantinopolitanam coronavit. Obiit anno 1227. (*Magni Bullarii Romani, Tom. I. hujus Editionis Luxemb. 1727. fol. 63.*)

Prælatos Hiberniæ arguit, quod pullulantem inter subditos hæresim tolerarent: anno 1219.

HONORIUS EPISCOPUS,

Seruus Servorum Dei, venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis & dilectis filiis cæteris Ecclesiarum Prælati, & capitalis per Hiberniam constituti, Salutem & Apostolicam benedictionem.

EXPECTAVIMUS hætenus, expectantes si monitis & statutis concilii generalis, exculsa Domini Sabaoth vinea florisset, si Aaron virga turgentibus gemmis erupisset in flores & dilatatis foliis amigdala produxisset, si geminasent mala punica, & ficus produceret grossos suos: quia ficus præcoctas anima Sponhi desiderat & sponsa diligit botros cypri. Sed ecce dolentes dicimus ante messem seges effloruit, & vinea ferè rota & ficus ac virga magis aruit, & vindemiator manum ad carcillum non revocat: sed sic semper vindemiat, quod post vindemiatores racemos aliquos colligere vix valemus. Nam unusquisque ferè in viam suam abiit, & ad suam negotiationem revolat à regiis nuntiis damnabiliter se excusans. Jam quidam ministri Altaris sicut jumenta non solum in stercore computrescunt; sed peccatum suum velut Sodoma prædicant, nec abscondunt, facti ruina & laqueus populorum. Quidam etiam Ecclesiarum Prælati, qui gladios ancipites in suis manibus acceperunt, ad faciendam vindictam & increpationes in populis, errantes non

ANNO
1216.

ANNO
1216.

I.
Ex Anecd.
Martene
Tom. I.
Col. 875.